

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoCsp/35/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323200935
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4323200935.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovvej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E., t. č. bytom B. XX, XXX XX E., zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., os sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 1 200 eur, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 16Csp/23/2023-152 zo dňa 21. júla 2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti (vo výroku I.) m e n í tak, že žalobu zamietá.
- II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (v časti 300,- eur) p o t v r d z u j e.
- III. Žalovanému p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 300 eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 52 ods. 1, 3, 4, zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) na základe čoho dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou doručanou súdu dňa 13.03.2023 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1 200 eur ako aj na náhradu trov konania, a to titulom primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie uviedol, že podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je splnenie predpokladu obsiahnutého v hypotéze tretej vety § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a síce úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a osobitnými predpismi na súde spotrebiteľom. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie jednoznačne preukázané, že Okresný súd Levice uznesením sp. zn. 2Er/531/2013-154 zo dňa 27.12.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5CoE/4/2022-416 zo dňa 31.03.2022 okrem iného vo výroku I. vyhlásil exekúciu za neprípustnú a výrokom II. exekúciu zastavil. Exekučným titulom v predmetnej veci bol Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria rozhodcovský súd v Žiline sp.

zn.: RK-PC-205/13-EK zo dňa 04.02.2013, právoplatný dňa 12.03.2013, vykonateľný dňa 16.03.2013. V tomto rozhodnutí súd konštatoval, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov argumentujúc absenciou obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere (pokiaľ ide o absenciu termínu konečnej splatnosti úveru a absenciu termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov) a tiež nesprávnou RPMN v neprospech spotrebiteľa. Súd tiež konštatoval, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) OZ, pričom v dôsledku uvedenej rozhodcovskej zmluvy bola zo strany žalobcu pri podaní žaloby založená právomoc rozhodcovského súdu, ktorý vydal exekučný titul, na podklade ktorého sa viedla predmetná exekúcia. Rozhodnutie Okresného súdu Levice nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre dňa 19.05.2022. Právoplatným skončením konania vedeného na Okresnom súde Levice pod sp. zn.: 2Er/531/2013, tak bol podľa názoru súdu bezpochyby naplnený jediný predpoklad vyžadovaný zákonom podľa tretej vety § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. na priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, a síce že spotrebiteľ bol pri súdnej ochrane svojich práv úspešný, v dôsledku čoho dospel súd k názoru, že nárok žalobcu je daný. Súd prvej inštancie zohľadňujúc všetky okolnosti prejednávanej veci sa však nestotožnil s výškou uplatňovaného nároku, keď túto považoval za dôvodnú iba vo výške 300 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci závisela výška plnenia od úvahy súdu, bolo potrebné žalobcu považovať za procesne úspešného, keďže mu bola priznaná časť žalobou uplatneného nároku a v danom prípade posúdil úspech čo do právneho základu a nie do výšky priznaného nároku. O nároku na náhradu trov konania tak rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi ako strane v konaní úspešnej, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak zo sumy prisúdenej a nie zo sumy žalovanej.

3. Uvedený rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zamietajúcej časti v rozsahu 300 eur (na zvyšných zamietnutých 600 eur netrval) odvolaním žalobca. Domáhal sa, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zmenil v II. výroku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 300 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolanie podal z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h). Žalobca považoval za správne rozhodnutie súdu prvej inštancie len v časti, ktorou sa súd stotožnil s argumentáciou žalobcu o existencii nároku na primerané finančné zadosťučinenia, pričom žalobca namietal tú časť rozhodnutia, ktorou súd zamietol značnú časť uplatňovaného nároku, a to bez bližšieho a presvedčivého odôvodnenia. Namietal tvrdenie súdu, že žalobca nijako bližšie neodôvodnil svoj uplatnený nárok, ale len vo všeobecnosti poukázal na svoje slabšie postavenie v predmetnom zmluvnom vzťahu, na využívanie nekalých obchodných praktík a neprijateľných zmluvných podmienok zo strany žalovaného, ako aj priebeh časovo aj psychicky náročného exekučného konania, čím malo dôjsť k výraznému ohrozeniu majetkových pomerov žalobcu a k zásahom do jeho ekonomickej stability. Naopak, žalobca tieto tvrdenia špecifikoval, keď v rámci svojich jednotlivých podaní poukázal nie len na spôsob uzatvárania úverovej zmluvy, priebeh rozhodcovského konania, či priebeh samotného exekučného konania, ale najmä svojím podaním zo dňa 29.06.2023 položkovým spôsobom vyčíslil konajúcemu súdu celkovú sumu nárokov, ktorých sa žalovaný domáhal voči žalobcovi v rámci rozhodcovského konania a následného exekučného konania. Zároveň žalobca poukázal na to, že suma uplatneného nároku je niekoľkonásobne nižšia ako celková suma, ktorú sa žalovaný snažil získať od žalobcu. Okrem toho v konaní poukázal aj na vplyv inflácie na uplatňovaný nárok, ako aj na to, že ide o nárok, ktorý nie je úročený, a preto aj uplynulý čas od porušenia jeho práv je potrebné zohľadniť pri posudzovaní primeranosti výšky takéhoto nároku. Podľa jeho názoru, ani súd prvej inštancie nijako argumentačne nepodložil prečo práve sumu 300 eur považuje za primeranú, pričom rovnako ani súd nemôže rozhodovať ľubovoľne. Vzhľadom na uvedené je potrebné sa zamyslieť, či je vôbec možné a reálne konkrétnu výšku uplatňovanej sumy podložiť. Tiež nemôže obstať ani tá časť odôvodnenia napádaného rozhodnutia, podľa ktorého od roku 2014, od kedy prebiehala predmetná exekúcia nedošlo k zrazeniu žiadnej sumy v prospech žalovaného. Rozhodnutie súdu evokuje dojem, že žalobca mal v konaní uviesť jednotlivé konkrétne skutočnosti, na podklade, ktorých došlo k určitej ujme na jeho strane a tieto mal podložiť reálnymi a relevantnými dôkazmi, keďže iba samotné tvrdenia o porušení jeho práv nepovažoval konajúcí súd za dostatočné. Jediným kritériom posúdenia výšky finančného zadosťučinenia je primeranosť k porušeniu práv spotrebiteľa. Žalobca vychádzajúc z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017 ako aj z rozhodovacej praxe iných všeobecných súdov, si podanou

žalobou uplatnil nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia iba vo výške 17 % zo sumy celkového plnenia, o ktoré sa žalovaný snažil na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky a na základe nulitého rozhodcovského rozsudku na úkor žalobcu obohatiť. Výška žalovanej sumy bola tak podporená aj rozhodovacou praxou v otázke primeranosti finančného zadosťučinenia. Tiež nesúhlasil ani s tvrdením súdu, podľa ktorého má vplyv na rozhodnutie vo veci aj tá skutočnosť, že žalobca na úhradu predmetného úveru uhradil len sumu 491,74 eura, teda že v predmetnom prípade nesplatil ani len samotnú istinu poskytnutého úveru. Podľa názoru žalobcu, výška úhrady v konaní nebola preukázaná, napriek tomu konajúci súd v tejto otázke žiadne ďalšie dôkazy nevykonal, pričom ani na následnom pojednávaní sa táto skutočnosť nedokazovala. Ak by aj skutočne bolo pravdou, že zo strany žalobcu došlo k úhradám na predmetnú úverovú zmluvu len v rozsahu sumy 491,74 eura, z dôvodu bezúčinnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru mohol mať žalovaný nárok len na zaplatenie sumy 792,51 eura. Napriek tomu sa v rámci rozhodcovského a následne exekučného konania domáhal vymoženía sumy celkovo vo výške 7 072,96 eura, ktorá túto sumu prevyšuje približne deväťnásobne. Rovnako nepovažoval za pravdivé, ani tvrdenia konajúceho súdu, podľa ktorých žalovaný nemohol ovplyvniť dĺžku exekučného konania, a preto ani jeho začatie ani dĺžku trvania mu nie je možné pričítať. Podľa názoru žalobcu, žalovaný mohol ovplyvniť dĺžku konania späťvzatím návrhu na vykonanie exekúcie po tom, čo disponoval niekoľkými stovkami obdobných rozhodnutí. Nesúhlasil ani so záverom súdu prvej inštancie, že mu žiadny predpis neukladá povinnosť zohľadniť mieru inflácie. Výška žalobou uplatneného nároku závisí od vlastnej úvahy súdu, ktorý je v tejto súvislosti povinný zohľadniť všetky okolnosti, a to tak, aby priznanú výšku samotného nároku bolo možné považovať za primeranú. Jednou z takýchto okolností je aj inflácia, teda výška finančného zadosťučinenia, ktorá by v čase porušenia práva bola primeraná. Podľa jeho názoru je potrebné prihliadať na skutočnú hodnotu priznaného plnenia, keďže len vtedy môže dôjsť ku skutočnej satisfakcii za porušenie práv spotrebiteľa. Ďalej poukázal na to, že žalovaný sa prostredníctvom rozhodcovského konania, iniciovaného na podklade ním vnútenej rozhodcovskej zmluvy domáhal plnení, ktoré niekoľkonásobne prevyšovali nedoplatok žalobcu do istiny úveru, resp. istinu úveru ako takú. Podozrel, že žalovaný poskytol na podklade uzavretej úverovej zmluvy spotrebiteľovi úver vo výške 1 284,25 eura. Na podklade rozhodcovského rozsudku, vydaného na základe ním predformulovanej a vnútenej rozhodcovskej zmluvy sa žalovaný domáhal zaplatenia celkovo sumy 7 072,96 eura (viď vyčíslenie predmetnej sumy obsiahnuté v podaní zo dňa 29.06.2023). Žalovaný sa teda na podklade nulitého rozhodcovského rozsudku domáhal voči žalobcovi plnení celkovo o 5,78871 eura viac ako sám poskytol žalobcovi v rámci istiny úveru a na čo by mal žalovaný nárok aj vzhľadom na bezúčinný a bezpoplatkový charakter poskytnutého úveru. Výšku priznaného finančného zadosťučinenia súdom len v rozsahu cca 4,24 % zo sumy nárokov, ktorých sa žalovaný neplatným rozhodcovským a následným exekučným konaním domáhal možno považovať za krajne neprimeranú vo vzťahu k rozsahu ktorým došlo k porušeniu práv spotrebiteľa a ktorých nápravy sa musel žalobca domáhať. Súd prvej inštancie tak v prejednávacom prípade vôbec nezohľadnil hneď niekoľko podstatných skutočností (na ktoré poukazujeme vyššie) a svoje rozhodnutie v otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia riadne neodôvodnil, na základe čoho je tak jeho rozhodnutie v tejto otázke arbitrárne. Súd v napádanom rozhodnutí v bode 23 uviedol, že suma priznaného finančného zadosťučinenia v sume 300 eur sa mu vzhľadom na okolnosti prípadu javí ako primeraná, avšak nijakým spôsobom neuviedol, ako dospel práve k tejto sume. Vo veci konajúci súd sa tak vôbec nevyssporiadal s právnou argumentáciou žalobcu, ktorou žalobca dôvodil primeranosť uplatneného nároku. Napriek týmto skutočnostiam žalobca nenapáda rozhodnutie konajúceho súdu v zamietajúcej časti (II. výrok napádaného rozhodnutia) v celku, ale len v rozsahu zamietnutej časti v sume 300 eur, keďže táto suma nesporné musí byť primeraná aj s ohľadom na to, že táto spolu s už priznaným nárokom v sume 300 eur (I. výrok napádaného rozhodnutia) predstavuje zhruba len 1/12 z celkovej sumy, ktorej sa žalovaný v rozhodcovskom konaní domáhal. Preto žiadal, aby odvolací súd zmenil napádané rozhodnutie tak, aby okrem súdom prvého stupňa priznaného nároku na zaplatenie sumy 300 eur (I. výrok napádaného rozhodnutia) priznal žalobcovi nárok aj na zaplatenie ďalšej sumy 300 eur, keďže takáto celková výška priznaného nároku (v súhrne v sume 600 eur) musí byť primeraná.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že odvolanie žalobcu je v celom rozsahu nedôvodné. Rozsah odvolania smerujúci len proti zamietnutiu žaloby v časti 300 eur potvrdzuje zjavnú nedôvodnosť výšky žalovaného nároku od začiatku konania. Žalobca v podanom odvolaní neoznačil žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by mali zdôvodniť nesprávnosť záverov súdu vedúcich k zamietnutiu žaloby v časti nad sumu 300 eur. Podaná žaloba bola všeobecná, paušalizovaná a neobsahovala žiadne konkrétne skutočnosti. Tvrdenie žalobcu, že žalovaný sa chcel obohatiť je skutkovo a právne pochybné – ako sa mohol chcieť obohatiť, keď žalobca nevrátil ani úverovú istinu. Priznanie sumy 300 eur ako

zadosťučinenie za stav, ktorý nebol preukázaný a predstavuje náhradu imaginárnej ujmy a za situácie, v ktorej žalobca sám si nespĺnil svoju elementárnu povinnosť, je nespravodlivým súdnym rozhodnutím. Žalobca považoval za nevecné a nedôvodné tvrdenie, že trvanie exekučného konania sa má pričítať žalovanému. Žalobca v konaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by založili akúkoľvek kauzalitu pre takéto tvrdenie. Tvrdenia o inflácií a znehodnotení nároku považoval za zavádzajúce. Nie je zrejmé, ako by vlastné konanie žalobcu spočívajúce v tom, že žalobu nepodal skôr, malo mať vplyv na sumu zadosťučinenia a jej primeranosť. Skutočnosť, ktorá neguje tvrdenie žalobcu v celom rozsahu je, ako by potom vnímal defláciu vo vzťahu k ním tvrdenému nároku. Súhlasil však so žalobcom v tom, že súd prvej inštancie v napádanom rozsudku neodôvodnil ako dospel k sume 300 eur, pričom toto je jeden z podstatných odvolacích dôvodov v odvolaní žalovaného, pretože suma 300 eur je neprimerane vysoká, nemá oporu v žiadnom konkrétnom tvrdení, v žiadnom dôkaze.

5. Žalobca v odvolacej replike uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalovaného uvedenými vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu a aj naďalej trvá na podanom odvolaní ako aj na všetkých svojich vyjadreniach. Nakoľko výšku žalovaného nároku nie je možné objektívne určiť, skutočnosti uvádzané žalobcom majú prakticky iba orientačný charakter, pričom je len na úvahe konajúceho súdu, akú výšku nároku žalobcoví prizná s ohľadom na to, aby táto zodpovedala požiadavkám primeranosti. Ďalej uviedol, že aj napriek tomu, že žalovaný namieťa, že nedošlo ani len k uhradeniu istiny, nepredložil o tom žiadny dôkaz. Primeranosť uplatňovaného nároku žalobca v konaní zdôvodňuje tým, že žalovaný sa aj za cenu zjavného zneužitia práva snažil na úkor žalobcu získať majetkový prospech, a to nie len v sume, ktorá by zodpovedala nesplatenej časti istiny úveru, ale výška plnení, ktorých sa žalovaný nezákonným spôsobom domáhal niekoľkonásobne prevyšovala výšku nároku uplatňovaného v tomto konaní. K zohľadnení inflácie alebo deflácie súdom, uviedol, že na ňu musí prihliadať konajúci súd, ktorý v závislosti od tejto skutočnosti posudzuje primeranosť nároku. Hypoteticky, ak by bola daná deflácia, konajúcemu súdu by nič nebránilo znížiť výšku uplatňovaného nároku.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania v zákonnej lehote napadol odvolaním aj žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Odvolanie podal z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. V odvolaní uviedol, že aj napriek tomu, že súd prvej inštancie opakovane v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že žalobca tvrdený nárok nijako nepodložil a jeho tvrdenia boli len všeobecné, podanej žalobe vyhovel. Takýto postup a rozhodnutie súdu považoval v rozpore s princípom rovnosti sporových strán a s právom na nestranné súdne rozhodnutie. Nakoľko v prejednáwanej veci neboli tvrdené a z dôkazov ani nevyplývali žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie zadosťučinenia vo výške 300 eur, považuje žalovaný rozhodnutie za vecne nesprávne a nezákonné. Žalobca v podanej žalobe a ani následne netvrdil žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodnili sumu 300 eur ako primerané zadosťučinenie. Za podstatnú vadu rozhodnutia považuje žalovaný aj to, že súd prvej inštancie sa dôsledne nevysporiadal s tým, že žalobca nevrátil ani úverovú istinu, pričom táto skutočnosť bola nesporná medzi sporovými stranami. Podľa jeho názoru mal súd zohľadniť, že žalobca sa domáha zadosťučinenia na základe tvrdení o porušení jeho spotrebiteľských práv, hoci sám porušuje svoju zákonnú povinnosť vrátiť to, čo prijal. Súd prvej inštancie mal zohľadniť, že na strane žalobcu došlo k zvýšeniu majetkovej sféry (prijatím úveru a jeho nesplatením) za situácie, kedy vďaka dlhodobej nečinnosti exekučného súdu žalovaný stratil možnosť sa efektívne nesplatennej sumy úveru domôcť. Priznanie sumy 300 eur ako zadosťučinenia za stav, ktorý nebol preukázaný a predstavuje náhradu imaginárnej ujmy (ktorú žalobca nebol schopný v priebehu konania konkretizovať) a za situácie, v ktorej žalobca sám si nespĺnil svoju elementárnu povinnosť, je nespravodlivým súdnym rozhodnutím. Priznanú sumu 300 eur považuje žalovaný za neprimerane vysokú a vecne nedôvodnú, lebo žiadne skutočnosti dokazujúce oprávnenosť takejto čiastky v konaní preukázané neboli. Súd prvej inštancie v rozsudku dospel k záveru, že predpoklad pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie bol splnený právoplatným skončením konania vedeného na Okresnom súde Levice pod sp. zn.: 2Er/531/2013, a to vyhlásením exekúcie za neprípustnú a jej zastavením. Vôbec sa však nevyporiadal s procesnou obranou žalovaného smerujúcou k tomu, že exekúcia začala na základe poverenia Okresného súdu Levice vydaného súdnemu exekútorovi a vydaniu tohto poverenia v roku 2013 predsa prechádzal prieskum rozhodcovského rozsudku v intenciách určených § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení ku dňu vydania poverenia pre súdneho exekútora. Obsah rozhodcovského rozsudku sa nezmenil, zmenil sa len vlastný (!!) názor exekučného súdu navyše bez zmeny právnej úpravy (napríklad jej derogáciou nálezom Ústavného súdu SR). O začatí exekúcie nerozhoduje oprávnený, ale súd. Preto zastavenie exekúcie nie je možné považovať za „dôkaz“ preukazujúci základ nároku na finančné zadosťučinenie, keďže

súdom uvádzané dôvody pre zastavenie exekúcie existovali už v čase vydania poverenia na vykonanie exekúcie.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie sa má priznať za splnenia podmienok uvedených vo vyššie citovanom ustanovení § 3 ods. 5) Zákona o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že zo strany spotrebiteľa právo na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva zo splnenia všetkých podmienok na priznanie žalobou požadovaného nároku zo strany súdu v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5) Zákona o ochrane spotrebiteľa. Bol toho názoru, že v prejednávanom prípade došlo k naplneniu všetkých predpokladov pre prijatie záveru o základe tohto nároku, z čoho vyplýva dôvodnosť uplatneného nároku. Pokiaľ ide o samotnú výšku priznaného nároku, skúmanie primeranosti alebo neprimeranosti nároku na primerané finančné zadosťučinenie je dané výlučne do kompetencie súdu, kde vyjadrenia strán majú už len podporný charakter. Je tomu tak preto, lebo k samotnej výške primeraného finančného zadosťučinenia zákon nestanovuje žiadne osobitné kritériá, teda jediným kritériom pre jej posúdenie je primeranosť. K výške primeraného finančného zadosťučinenia nie je možné pristúpiť osobitným špecifickým výpočtom ako sa zrejme mylne domnieva žalovaný v odvolaní. Žalobca preto prakticky ani nemohol v konaní označiť „konkrétne skutočnosti“, ktoré ho viedli k určeniu výšky priznaného nároku, nakoľko konkrétne skutočnosti neexistujú a sú s ohľadom na všeobecnosť pojmu „primerané“ pojmovovo vylúčené. Neuvádzajú ich ani súdy v obdobných konaniach po vykonaní a skončení dokazovania práve z dôvodu, že kategória primeranosti je subjektívnou kategóriou, ku ktorej dospeje konajúci súd na základe jedinej objektívnej skutočnosti, ktorou je porušenie práva alebo povinnosti, ktorú však nie je možné osobitne vypočítať. Rovnako tak neexistujú ani iné dôkazy (než tie na ktoré žalobca odkázal) ktoré by „primeranosť“ preukazovali, a preto o jej výške rozhoduje na základe vlastnej úvahy súd s prihliadnutím na návrh žalobcu. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní poukazuje na tú skutočnosť, že vo veci konajúci súd pri svojom rozhodovaní nijakým spôsobom nezohľadnil tú skutočnosť, že žalobca údajne v prejednávanom prípade neuhradil ani istinu poskytnutého úveru, hoci táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná, uvedené tvrdenie žalovaného nie je možné považovať za správne. Ako na to žalobca poukázal už vo svojom odvolaní zo dňa 10.08.2023, napriek tomu, že táto skutočnosť nebola v predmetnom konaní žiadnym spôsobom preukázaná, konajúci súd jej prikladal až prílišný význam a práve na podklade tejto skutočnosti krátil pôvodne žalobcom uplatnený nárok z pôvodne žalovanej sumy 1 200 eur až na sumu 300 eur, čo však vzhľadom aj na tvrdenia žalobcu obsiahnuté v jeho odvolaní zo dňa 10.08.2023 nie je možné považovať za primerané. Okrem týchto tvrdení žalovaný ďalej poukázal aj na to, že konajúci súd nijakým spôsobom neprihliadal na tú skutočnosť, že predmetné exekučné konanie prebiehalo na podklade poverenia na vykonanie exekúcie, vydaného samotným exekučným súdom. V tejto súvislosti však uviedol, že otázku porušenia práv spotrebiteľa je potrebné v danom prípade posudzovať komplexne, a to od okamihu, kedy po prvýkrát k takémuto porušeniu došlo až do momentu poskytnutia ochrany právam spotrebiteľa. K porušeniu práv spotrebiteľa po prvýkrát došlo, keď žalovaný si nekalým spôsobom už pri uzavretí úverovej zmluvy vynútil pristúpenie spotrebiteľa k rozhodcovskej zmluve, pričom tento protiprávny stav trval a následne sa umocňoval aj v priebehu zmluvného vzťahu, kedy sa žalobca na podklade takejto neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy domáhal pred rozhodcovským súdom aj takých plnení, na ktoré nemal akýkoľvek právny nárok. Následne toto porušenie práv spotrebiteľa umocnil ešte väčšími, keď sa domáhal núteného výkonu nultného rozhodcovského rozsudku v rámci exekučného konania. Nie je možné tak súhlasiť s tým, že žalovaný konal legitímnym spôsobom, nakoľko napriek tomu, že žalovaný nedisponoval materiálne vykonateľným a spôsobilým exekučným titulom, sám sa rozhodol vymáhať svoje neexistujúce nároky prostredníctvom exekúcie, čím z jeho strany nepochybne došlo k zneužívaniu práva. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti je zrejmé, že tvrdenia žalovaného obsiahnuté v jeho odvolaní nie je možné považovať za správne, keď v prejednávanom prípade došlo k naplneniu všetkých predpokladov pre priznanie nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, čo správne konštatoval aj vo veci konajúci súd.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku čiastočne vyhovujúcim žalobe (I. výrok) podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť a vo výroku vo zvyšnej časti v napadnutej zamietajúcej časti vo výške 300,- eur, žalobu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

9. Odvolací súd sa plne stotožňuje so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie a v zmysle ust. § 383 CSP je ním viazaný. Nestotožňuje sa však s jeho právnym posúdením. Zároveň je toho názoru, že nebolo potrebné strany sporu vyzývať, aby sa vyjadrili k zamýšľanému právnemu posúdeniu odvolacím súdom, pretože nejde o prípad uvádzaný v § 382 CSP. V priebehu konania sa strany sporu vyjadrovali k ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a či je v danom prípade dôvod na jeho aplikáciu.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručanou súdu prvej inštancie dňa 13.03.2023 domáhal vydania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 200 eur podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa na tom skutkovom základe, že dňa 22.02.2011 žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi ako spotrebiteľovi na základe zmluvy o revolvingovom úvere spotrebiteľský úver. Spolu s predmetnou zmluvou dal žalovaný na podpis žalobcovi aj rozhodcovskú zmluvu. Na základe rozhodcovskej zmluvy bolo voči žalobcovi iniciované rozhodcovské konanie, v ktorom bol vydaný rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul, na základe ktorého bola proti žalobcovi vedená exekúcia. Okresný súd Levice uznesením č. k. 2Er/531/2013-154, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.05.2022 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 5CoE/4/2022-416 zo dňa 31.03.2022 exekúciu zastavil a vyhlásil ju za nepripustnú, z dôvodu, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a rozhodcovský rozsudok je nulitným právnym aktom. Exekučný súd tiež konštatoval, že predmetná úverová zmluva neobsahovala zákonom stanovené obligatórne náležitosti, čím bol spotrebiteľský úver postihnutý sankciou bezúčinnosti a bezpoplatkovosti. Z dôvodu, že exekučný súd deklaroval, že postupom žalovaného boli porušené práva spotrebiteľa, vznikol žalobcovi ako spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého sa podanou žalobou domáha. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobe čiastočne vyhovel a žalobcovi priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur. Rozsudok v zákonom stanovenej lehote napadli odvolaním žalobca aj žalovaný.

11. Keďže žalobcovia ako aj žalovaný v 1. rade podali proti rozsudku súdu prvej inštancie opravný prostriedok, odvolací súd sa musel zaoberať zásadou uvedenou v č. 16 ods. 3 CSP, teda zákazom zmeny k horšiemu (*reformatio in peius*), podľa ktorej súd konajúci a rozhodujúci o uplatnenom opravnom prostriedku nemôže zásadne rozhodnúť horšie, ako pre uplatniteľa opravného prostriedku vyplýva z napadnutého rozhodnutia. Z uvedenej zásady existuje výnimka, keď objektívne nie je možné vyhodnotiť nepriaznivejšie účinky voči procesnej strane, a to práve vtedy, keď obe procesné strany uplatnia opravný prostriedok nezávisle od seba, a preto bola z uvedeného dôvodu v prejednávanej veci aplikácia princípu zákazu *reformatio in peius* vylúčená. Z uvedeného dôvodu odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu.

12. Predtým ako odvolací súd pristúpil k skúmaniu správnosti rozhodnutia o primeranosti súdom prvej inštancie priznaného finančného zadosťučinenia, preskúmal, či je vôbec daný základ na priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, teda či sú splnené podmienky pre jeho priznanie vymedzené touto právnou normou.

13. Nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vychádza z § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol

medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezodôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

14. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobca odvodzoval svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia od výsledku exekučného konania, ktoré sa proti nemu viedlo. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2011 a 6Cdo/143/2011, v ktorých konštatuje, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí ako exekučný titul, rozsudok rozhodcovského súdu je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd.

15. Exekučný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5CoE/4/2022 zo dňa 31.3.2022 konštatoval, že v danom prípade neplatná rozhodcovská zmluva nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie, a preto nemôže byť exekučným titulom, a preto exekúciu zastavil.

16. Keďže exekučný súd bol povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej a platnej rozhodcovskej zmluvy, dospel k záveru o neprípustnosti vedenej exekúcie a potrebe jej zastavenia, aj bez procesnej aktivity žalobcu (spotrebiteľa). Z uvedených dôvodov (keď exekučné konania bolo zastavené ex offa) odvolací súd konštatuje, že žalobca nesplnil podmienky ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ako bolo vyššie konštatované, pre úspešné uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezodôvodného obohatenia alebo vo výroku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky, používanej v spotrebiteľskej zmluve (NS SR sp. zn. 6Cdo 389/2015), čo v danom prípade splnené nebolo. Exekučný súd zastavil exekúciu z dôvodu nedostatku exekučného titulu, ktorý by bol vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak napriek tomu bolo vydané poverenie na vykonanie exekúcie (exekučný titul tieto podmienky nesplnil) musí byť exekúcia v každom štádiu konania aj bez návrhu zastavená. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky dohodnutej v spotrebiteľskej veci, súd v exekučnom konaní len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom, ako aj z ust. § 45 ods. 1 a 2 ZoRK, t. j. oprávnenie posúdiť, či plnenie, na ktoré rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka konania, nie je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo neodporuje dobrým mravom.

17. Odvolací súd dodáva, že v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. sa môže spotrebiteľ proti porušiteľovi s cieľom svojej ochrany domáhať ochrany svojho práva na súde. Možno to chápať ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktoré citované ustanovenie zákona vyžaduje, je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie právnej aktívnej povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. V danom prípade však žalobca toto svoje právo na súde neuplatnil. Svoj nárok odvodzuje len z exekučného konania, ktoré s poukazom na vyššie uvedené bolo ex offa zastavené. Keďže žalobca na súde úspešne neuplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z., nevzniklo mu právo na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

18. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a nie je daný základ na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti v ktorej súd vyhovel žalobe a žalobcovi priznal nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa vo výške 300 eur zmenil podľa § 388 CSP, tak že žalobu zamietá a výrok, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá podľa § 387 ods. 1 CSP z vyššie uvedených dôvodov ako vo výroku vecne správny potvrdil, a to v napadnutej zamietajúcej časti 300,- eur.

19. Odvolací súd o trovách konania (prvoinštančného ako aj odvolacieho) rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že v konaní úspešnému žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).